

багацейшым голасам выключна прыгожага тэмбру, яго выкананню ўласціва высокая пеўчая культура стылю «бельканта». З асаблівай душэўнай шчырасцю і музыкальнасцю, на высокім мастацкім узроўні выконваў бел. нар. песні, у т.л. «Ці ўсе лугі пакошны», «А ў полі вярба», «Зорка Венера» і інш. Зрабіў шмат запісаў на Бел. радыё і фірме «Мелодыя». Лаўрэат міжнародных конкурсаў імя П. Чайкоўскага (1970), вакалістаў у Барселоне (1975, Іспанія). Гастраляваў у Германіі, Іспаніі, Швецыі.

Н. Г. Мазурына.

РУДКОЎСКІ Міхась (Міхаіл Міхайлавіч; 17.4.1936, в. Востраў Ганіцаўцкага р-на — 7.7.1991), паэт, перакладчык. Скончыў Брестскі педагогічны інстытут (1961). Фалькл. вобразнасць прасочаваецца ў паэтычных зборніках Р. «Першыя вёрсты» (1963), «Сінія Брады» (1967), «Позывы» (1971), «У краі тым» (1975), «Трыгор'е» (1981), «Засцярога» (1984). Назва аднаго са зборнікаў — «Сінія Брады» — азначала зварот паэта да нар. казачнай традыцыі; вобраз Сініх Брадоў увасабляе жывую чарадзейную ваду, якая ачышчае ад бруду. Нар. казка-пераказка, якую «дзяды» казалі, бацькі паўтаралі, прыгадваеца і ў вершы «Першагром». Згодна з нар. светаадчуваннем падаеца казачнае паданне ў «Палескай былі», нібы жнівень-месяц падабраў на ўзмежку дзіцятка і ўзнялі яго ў нябёсы. Палескі край даў яму жыццёвія сілы: яго выкупалі ў травах, зязюлі выткали яму кашулю з туманоў-шаўкоў, пчолы выцукравалі мёд для яго, нават шэръю кат пажаў па байкі пад Нарач. Нар. паданне пакладзена ў аснову верша «Берасцейская быліна», дзе міфічны герой Берасця «ў зямлю першы камень паклаў». Матывы нар. галашэння адчуваюцца ў вершы «Бабіна лета». Міфалагічнымі матывамі прасякнуты верш «Няспешны, хвалісты палёт». Вобразы міфалагічных істот (русалак, лесунуў, вадзенікоў) у вершы «Сустрэча ў лесе» дапамагаюць перадаць заклапочанасць сучасным станам бел. прыроды. Міфалагічнасць у вершы «Вогнішча» паглыбляе раздум паза пра змястоўнасць і гарманічнасць жыцця продкаў. Купальская матывы знаходзяць сваё мастацкае ўвасабленне ў вершах «Незваротнае», «Балада пра купальскую сонца». У «Баладзе купальскіх світанняў» любоўная тэма выяўляеца ў трады-

цыйным фалькл. ключы. У вершы «Купалле. 1943» фалькл. матыв зліваецца ў адно цэлае з трагічнымі старонкамі вайны. Для верша «Ночка асення» характэрна нар. танічнае сістэма вершаскладання. Прыём градацыі ў вершы перадае рух пачуцця закаханай дзяўчыны. У вершы «Буслы» стылізуваана нар. прыказка «Гультай за работу — мазоль за руку», трапныя нар. парашні выкарыстаў Р. ў вершы «Як жар, крамянная...».

Тв.: Залатазвон: Выбр. лірыка. Мн., 1986.
Гарынь: Вершы. Мн., 1992.

Літ.: К а л е с н і к У. Зорны спеў. Мн., 1975.

С. М. Шчэрба.

РУДЭНКА Іван Пятровіч (н. 2.8.1939, в. Старая Аўрамаўка Харольскага р-на Палтаўскай вобл., Украіна), спявак (лірычны тэнар). Заслужаны артыст Беларусі (1998). Вучыўся ў Вінніцкім музычна-педагагічным інстытуце (1969—71). З 1958 саліст Ансамбля песні і пляскі групы Савецкіх войск у Германіі, з 1967 — Ансамбля песні і пляскі ракетных войск, з 1972 акадэмічнага ансамбля песні і танца Міністэрства абароны Беларусі. Валодае прыгожым голасам багатага тэмбру. У рэпертуары бел., укр., рус. нар. песні («А ў месяцы верасні», «Сам не знаю, не ведаю», «Чорні бровы, карі очі», «Місяц на небі», «Ніч яка місячна, зоряна, ясная», «Вячэрні звон», «Ах ты, душачка», «Калінка», «Вось імчыцца тройка»), творы бел. і савецкіх кампазітараў, у т.л. «Жураўлі на Палессе ляцяць» І.Лучанка, «Нёман» М.Сакалоўскага і інш. Зрабіў запісы на Бел. радыё і фірме «Мелодыя». Гастраляваў у Германіі, Польшчы, Чэхаславакіі, Іспаніі, Францыі.

Н. Г. Мазурына.

РУЖА, р о ж а. Як кветка-сімвал уведзена ў бел. пазію ў старажытнасці. Сімвалізуе прыгожую жанчыну, нешта ідэальнае. У бел. вусна-паэтычнай творчасці Р. набыла сталы эпітэт «чырвоная», што асабліва праявілася ў прыпевах песенъ («Зялён явар, чырвона рожа, дуброва!») альбо парашнія («Як гэта рожа чырвона, прыгожа!»). У валачобных песнях дзяўчына марыш дасягнуць прыгажосці Р.: «Ой, дай Божа, мне такое лічка, як чырвона гэта ружа!». Як чароўная кветка, Р. выконвае сімвалічную ролю ў чарадзейнай казцы, у якой дзяўчына-сіраціна (дзедава дачка) прасіла бацьку прывезці ёй